

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm _____
(kafedra müdiri)

İmza: _____

Tarix: “ _____ ” _____ 2015 -ci il

Kafedra: Биоэкология

Fakültə: Экология и почвоведение

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Человек, окружающая среда и устойчивое развитие

Tədris yükü (saat) cəmi: 60 müəhazirə 30 seminar 30 praktik (laboratoriya) _____

Tədris ili 2015-2016 Kurs II Bölmə русский

Kredit sayı (hər 30 saata 1 kredit) _____

II. Müəllim haqqında məlumat: доцент,к.б.н. Султан-заде Ф.В

(Soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

Məsləhət günləri və saatları: _____

E-mail ünvanı: firuzasultan@mail.ru _____

İş telefonu: 050 3451300 _____

III. Tələb olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Горелов А.А. Экология: учебное пособие. – М.: Центр, 1998. – 240 с.
2. Жуков Д.А. Биология поведения: гуморальные механизмы. – СПб.: Речь, 2007 – 443 с.
- 3.Клягин Н.В. Современная научная картина мира: Учебн.пособие. – М.: Университетская книга, Логос, 2007. – 264 с.

4. Миркин Б.М., Наумова Л.Г. Устойчивое развитие: вводный курс: Учеб. пособие. – М.: Университетская книга. 2006. – 312 с.
5. Мустафаев Г.Т., Султан-заде Ф.В. Достижения и проблемы человека: учебное пособие. – Баку: «Ганун». 2004. – 300 стр.

Əlavə:

1. Прохоров Б.Б. Экология: учеб. для студ. высш. учеб. заведений – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 320 с.
2. Трушкина Л.Ю., Трушкин А.Г., Демьянова Л.М. Гигиена и экология человека: учебное пособие. – Ростов н/Д.: Феникс. 2003. – 448 с.
3. Хаскин В.В. Экология человека: Учеб. пособие / В.В. Хаскин, Т.А. Акимова. Т.А. Трифонова. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2008. – 367 с.

IV. Fənnin təsviri və məqsədi:

(Fənn haqqında qısa məlumat, onunla şərtləşən fənlər (bilavasitə bağlı olan/uyğun gələn), fənnin tədrisinin məqsədləri. Bu fənni öyrənməklə tələbələrin nəyi biləcəkləri, nəyə nail olacaqları və hansı vərdislərə yiyələnəcəkləri qeyd edilir)

Kursun qısa təsviri: Окружающая среда и человек – составные части материального мира. С одной стороны, человек как биологический организм является частью окружающей среды и зависит от природных условий. С другой стороны, человек потребляет природные ресурсы и насыщает окружающую среду отходами своей жизнедеятельности; изменяет окружающую среду и приспособливает ее к своим потребностям. Устойчивое развитие – это такое развитие, при котором воздействия на окружающую среду остаются в пределах хозяйственной емкости биосферы, так, что не разрушается природная основа для воспроизводства жизни человека

Kursun məqsədi: Ознакомить студентов с основными понятиями взаимодействия «человек – окружающая среда», историей взаимоотношений человека с природой в эволюции общества, дать современные определения проблем перехода к устойчивому развитию.

V. Fənnin təqvim planı:

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmal	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	Mövzu №1 Развитие социальной экологии	лекция		2ч	

	<p>и экологии человека</p> <p>Qısa icmalı: Формирование взглядов на проблему «человек и окружающая среда». Моделирование системы «природа – человек».</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>				
	<p>Mövzu №2 Экология человека и глобальное моделирование.</p> <p>Qısa icmalı: Этические взгляды на окружающую среду: концепция покорения природы, концепция технологического оптимизма, концепция «природа знает лучше», концепция целостной экосистемы и др.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>		семинар	2ч	
	Мövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	<p>Mövzu №3 Становление человека и взаимодействие с природой. Эволюция отношений.</p> <p>Qısa icmalı: Сходства и отличия человека от животных. Материальная культура. Технология. Социальность. Духовная культура. Интеллект. Религия.</p>	лекция		2ч	

	<p>Нравственность. Искусство. Цивилизация. Расовая структура и этногенез. Экологические факторы расообразования. Этногенез и биосфера Земли.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>				
	<p>Mövzu №4 Экологические ниши человека.</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Формы хозяйства: собиратели, охотники и рыболовы, пастухи и скотоводы, кочевники, примитивные земледельцы, пашенные земледельцы.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>		семинар	2ч	
	<p>Mövzu №5 Классификация потребностей человека</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Классификация потребностей человека: витальные, социальные, идеальные.</p> <p>Структура потребностей. Соотношение потребностей. Удовлетворение потребностей. Биологические, социально-психологические, этнические, трудовые, экономические, социально- экологические, политико-правовые потребности. Гражданские права и свободы. Концепция глобальных</p>	лекция		2ч	

	<p>общественных благ.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>				
	<p>Мövzu №6 Адаптивные типы людей</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Приспособления и адаптивные типы людей к различным климатическим зонам.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>		семинар	2ч	
	<p>Мövzu №7 Региональные закономерности распространения болезней</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Природно-эндемические заболевания. Понятие о краевой патологии. Экология человека и освоение новых регионов.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>	лекция		2ч	
	<p>Мövzu №8 Состояние окружающей среды и здоровье населения</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Антропогенные факторы и здоровье населения. Классификация болезней и патологические состояний по степени и</p>	лекция		2ч	

	<p>характеру их зависимости от факторов окружающей среды.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>				
--	--	--	--	--	--

	<p>Мövzu №9 Показатели состояния здоровья населения в городской и сельской местностях</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Смертность, злокачественные новообразования, репродуктивное здоровье, здоровье детей. Оценка риска влияния загрязнений окружающей среды в городской и сельской местностях на здоровье населения.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>		семинар	2ч	
	<p>Мövzu №10 Образ жизни и качество жизни населения</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Общественное развитие и типы здоровья. Бюджет времени. Доходы населения и бюджет семьи. Питание. Условия труда. Жилищно- и коммунально-бытовые условия. Вредные привычки или болезни цивилизации. Социальное обеспечение. Преступность.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>	лекция		2ч	

	<p>Мövzu №11 Демографическое поведение человека.</p> <p>Qısa icmalı: Исторические типы воспроизводства человека. Миграция населения. Сексуальные традиции и культура Уровень общественного здоровья.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımi səhifələr göstərməklə):</p>		семинар	2ч	

	<p>Мövzu №12 Глобализация мирового сообщества. Проблемы урбанизации</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Понятие биопозитивной страны.</p> <p>Урбоэкология. Постиндустриальное урбанизованное общество.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>	лекция	семинар	2/2ч	
	<p>Мövzu №13 Экологические кризисы и катастрофы.</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Первый экологический кризис.</p> <p>Неолитическая революция. Научно-техническая революция и глобальный экологический кризис. Религиозные причины экологического кризиса.</p> <p>Культурные причины экологического кризиса. Классово-социальные причины экологического кризиса. Последствия влияния человека на биосферу.</p> <p>Современные экологические катастрофы.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>	лекция	семинар	2/2ч	

	<p>Мövzu №14 Перспективы устойчивого развития. Концепция устойчивого развития.</p> <p>Qısa icmalı:</p> <p>Концепция устойчивого развития. Стокгольмская конференция. Римский клуб. Институт «Worldwatch». «Рио-92», «Рио+10», «Рио+20». Сценарии развития устойчивого общества: сциентизм, алармизм, консервационизм, центризм. «Повестка дня на 21 век».</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>	лекция	семинар	4\2ч	
	<p>Мövzu №15 Основные проблемы перехода на устойчивое развитие.</p> <p>Qısa icmalı:</p> <p>Демографические, энергетические, природо-ресурсные, промышленные, продовольственные проблемы.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>	лекция		4ч	

	<p>Мövzu №16 Энергетика будущего</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Экологизация энергетики. Прогноз энергетики будущего. Перспективы нетрадиционной энергетики.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p>		семинар	2ч	
	<p>Мövzu №17 Голод и ГМО</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Современное понятие ГМО: за и против. Продовольственные программы стран.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>		семинар	2ч	

	<p>Mövzu №18 Обеспечение ресурсами.</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Обеспечение ресурсами – минеральными, водой, биологическими, продовольствием.</p> <p>Обеспечение промышленными ресурсами.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>		семинар	2ч	
	<p>Mövzu №19 Утилизация отходов</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Классификация отходов. Современные методы утилизации и переработки отходов. Решение проблемы в зарубежных странах. Опыт Азербайджана в утилизации отходов.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>		семинар	2ч	

	<p>Mövzu №20 Города будущего</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Урбоэкологическая программа проектирования страны и города. Критерии оценки степени устойчивости и экологичности города. Идеи бионики, природоподобия, биоморфизма и биодизайна в строительстве городов. Стратегия создания эко-городов: генплан, архитектурно-планировочные решения зданий, энергия, материалы, транспорт, водопотребление, система отходов и очистка загрязнений, ландшафт и озеленение, фауна, экологическое воспитание. Типология эко-сити: «зеленые», «преодолевающие пределы», «здоровые». Современная практика строительство экогородов.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>	лекция		2ч	
	<p>Mövzu №21 Экология и экономика</p> <p>Qısa icmal:</p> <p>Развитие экономических и правовых механизмов рационального природопользования. Платное природопользование. Государственные инвестиции, направленные на сохранение окружающей среды. Экологические налоги. Экологическое право. Глобальный «экологический долг поколения».</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p>	лекция		2ч	

	<p>Mövzu №22 Гармонизация человека и природы.</p> <p>Qısa icmalı: Экологическая этика и экологический гуманизм. Типы личности. Экологическая и глобальная этика. Принципы экологического гуманизма. Роль экологического образования в формировании экологической нравственности. Развитие международного сотрудничества в сфере охраны окружающей среды.</p> <p>. Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>	лекция		2ч	
	<p>Mövzu №23 Экология человека в Азербайджане</p> <p>Qısa icmalı: Основные проблемы экологии человека в Азербайджане. Государственные и международные программы.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p>		семинар	2ч	

VI. İmtahanın keçirilməsi forması -vazılı, şifahi, dialoq və ya test.

VII. Semestr ərzində qiymətləndirmə və bal bölgüsü:

Balların maksimum miqdarı – 100 bal.

A) *Semestr ərzində toplanan maksimum bal – 50 (imtahana keçid bal – 17)*

Dərsə davamiyyətə görə	10 bal
Tələbələrin sərbəst işinə (referat, prezentasiya, tədqiqat işi və s.) görə	10 bal

Qeyd: Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işlə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri, təqdim olunma şərtləri, vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq göstərilir.	
Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə (eyni fəndən həm seminar (məşğələ), həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır).	20 bal
Kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə (fənn üzrə kurs işi (layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur).	10 bal

B) Semestr imtahanı nəticəsinə görə - maksimum 50 bal

Hər biletdə – 5 sual, hər suala – 10 bal verilir

Qeyd: Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.

C) Semestr nəticəsinə görə qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədər toplanan ballar əsasında):

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

Müəllim: _____
(soyadı, adı, atasının adı)

İmza: _____

Tarix: _____